

ΤΙΤΘΕΙΑ

ἢ Θήλασις τῶν βρεφῶν.

(Συνέχεια τοῦ προηγ. φύλλου)

10) Πικρὲς ἔλλειψις τῆς γαλακτικῆς ἐκκρίσεως ἀπὸ τῶν μητρικῶν μαστῶν, ἀνθίσταται κατ' ἀνάγκην εἰς τὴν μητρικὴν θήλασιν. Τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶνε σπανιώτατον ἐξαρτώμενον ἐκ διχαστικῆς περὶ τὴν διπλασίαν τῶν γαλακτοφόρων ἀδένων, ἢ συνεπιεῖς συγγενοῦς ἀτροφίας τῶν μαστῶν.

Ἡ δὲ προερχομένη συνεπιεῖς ἠθικῶν αἰτίων, λύπης, φόβου, αἰσχύνης, ἀπιτόμως ἀγγελλομένης δυστυχίας κλπ., ὀλιγόστευσις τῆς γαλακτικῆς ἐκκρίσεως ἐπιφέρει ταχεῖαν τοῦ βρέφους ἐξασθένειαν. Ἐὰν εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, τὸ βρέφος ρίπνηται ἀπλήστως ἐπὶ τοῦ παρυσιαζομένου αὐτῷ μαστοῦ, ἐὰν, ἐν ᾧ ἀποτόμους ἐνεργῆ θηλαστικὰς κινήσεις, διακόπτηται ὅπως μετὰ θυμοῦ κραυγάζῃ, οὐδεὶς δ' ἤχος καταπόσεως ἀκούηται, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ποσότης τοῦ γάλακτος ἐπαισθητῶς εἶνε ἠλαττωμένη καὶ ἀνεπαρκῆς εἰς τὸ βρέφος. Ὁ Natalis Guillot εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας προτείνει ὡς μέσον ἐξελέγξεως τῆς ἐλαττωθείσης γαλακτικῆς ἐκκρίσεως τὴν ζύγισιν τοῦ βρέφους πρὸ τῆς θηλάσεως καὶ μετ' αὐτήν. Τὸ περίπλεον τῆς δευτέρας ζύγισεως παριστᾷ τὴν ποσότητα τοῦ θηλασθέντος γάλακτος.

Ἐν περιπτώσει μερικῆς τοῦ γάλακτος ἐλλείψεως συμβουλευόνται αἱ μητέρες νὰ θηλάζωσι τρίς τῆς ἡμέρας τὰ τέκνα των, ἀναπληροῦσαι τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς διατροφῆς διὰ τῆς τροφοῦ ἢ τῆς τεχνητῆς θηλάσεως.

Ἄλλοτε εἰς παρομοίας περιπτώσεις κατέφευγον εἰς τὴν χρῆσιν ἐιδικῶν φαρμάκων γαλακταγωγῶν, ἅτινα τὴν σήμερον οὐχὶ πολὺ δικαίως εἰς λήθην περιέπεσον. Τῷ ὄντι, δικαί, πρὶν ἢ συμβουλευόμεν τὴν διακοπὴν τῆς θηλάσεως, ἢ τὴν ἐπὶ μέρους θήλασιν, δικαί νὰ μὴ δοκιμάσωμεν τὰ φάρμακα ταῦτα, εἰς ἀπῆλπις ἐκεῖνας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ἔλλειψις τοῦ γάλακτος δὲν ἐξαρτᾷται ἐκ τινος ὀργανικῆς τῶν μαστῶν παθήσεως; Εἶνε μὲν ἀβεβαία ἡ ἐνέργεια τινῶν ἐκ τῶν γαλακταγωγῶν λεγομένων φαρμάκων καὶ ἐπομένως ἀναξίη ἐμπιστοσύνης, ὀφείλομεν ὅμως νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἀγνοία συνηθέστερον παρὰ τὴν ἀληθῆ ἐπιστήμην ὀδηγεῖ εἰς τὸν ἐξοστρακισμὸν ἀπάντων τῶν φαρμάκων τούτων ἕνεκά τινῶν ἐξ αὐτῶν.

11) Αἱ γυναῖκες τῶν ζαπλοῦτων, μὴ θέλουσαι κατ' οὐδένα τρόπον νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ συμφέροντα τῆς υγείας τῶν τέκνων των τὰς κοσμικὰς ἀπολαύσεις, ἢ ἐντρεπόμεναι νὰ φαίνωνται ἐπιφορτισμέναι διὰ τῶν βαρέων τῆς τροφοῦ καθηκόντων, αἱ ἐργατικαὶ ὡς ἀναγκάζομεναι νὰ πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ ἀπουσιάζουσαι ἐπομένως τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας ἐκ τῆς οἰκίας των, τέλος πάσαι αἱ γυναῖκες, ὧν

ἡ παρυσία εἶνε ἀδιάσπαστος ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως ἐμπορικῶν ὑποθέσεων εἰσι πάντοτε κἀκισταί τροφοί.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, ἀντὶ νὰ καταφύγωμεν ἀμέσως εἰς τὴν τεχνητὴν θήλασιν καλὸν εἶνε νὰ δοκιμάσωμεν μέσῃν τινὰ ὁδόν. Καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς ζαπλοῦτους ἀποτεινόμεθα εἰς τὴν καλὴν αὐτῶν θήλασιν· διότι αὐταὶ ἐν δυσκόλῳ ἀποφασίζουσι νὰ γείνωσιν ἀποκλειστικαὶ τοῦ τέκνου αὐτῶν τίθηται, εὐκόλῳ θὰ πεισθῶσι νὰ θηλάζωσιν αὐτὸ ἄπαξ ἢ δις τῆς ἡμέρας ἐναλλάξ μετὰ τινος τροφοῦ. Ὡς πρὸς δὲ τὰς λοιπὰς συμβουλευόμεν τὴν μικτὴν θήλασιν, προτρέποντες τὰς ἐργατικὰς μητέρας νὰ θηλάζωσι τὰ τέκνα των κατὰ τὰς ὥρας μίνον τῆς σχολάσεως, ἀναπληρουμένης τῆς ἀνεπαρκείας τῆς τροφῆς διὰ τοῦ γάλακτος τῆς ἀγαλῆδος ὡς θέλομεν εἶδει ἐν τῷ περὶ τῆς τεχνητῆς θηλάσεως κεφαλαίῳ. Οὕτως ἀποφεύγει τὸ βρέφος τὴν ἐπιβλαβῆ τοῦλάχιστον ἐπίδρασιν τῆς ἀποκλειστικῆς διὰ ξένου γάλακτος διατροφῆς, καθὼς καὶ τοὺς κινδύνους, οὓς ἤθελε διατρέξει ἐὰν παρεδίδοτο εἰς μεμακρυσμένην τινὰ μισθωτὴν τροφόν, ἥτις πολλάκις ἐλάχιστον ἢ καὶ οὐδὲν ἐπιτηρεῖται ὑπὸ τῶν γονέων.

12) Ὑπάρχουσι μητέρες, αἵτινες κατὰ τὸ φαινόμενον μεγάλῃ ἐπιδεικνύουσι ἀλαζονεῖαν διὰ τὴν πρὸς τὸ τέκνον αὐτῶν ἀφοσίωσιν καὶ δικηκρύπτουσι μὲν μεθ' ὑπερηφανείας ὅτι ἔχουσιν ἀπόφασιν νὰ διαθρέψωσι τὸ τέκνον των διὰ τοῦ ἰδίου αὐτῶν γάλακτος, ἀλλὰ μόλις ὑποβληθῶσιν εἰς τὰ ἱερὰ τῆς θηλάσεως καθήκοντα, παρυσιαζοῦσι χιλίως προφάσεις πρὸς ὀλοσχερῆ ἀπὸ ταύτης ἀπομάκρυνσιν, προσποιούμεναι ὅτι μυρίας ἠσθάνθησαν ἐνοχλήσεις, καὶ ἀπαριθμοῦσαι πλείστας φαντασιώδεις νόσους ἐτοίμους νὰ ἐκθέσωσι τὴν ζωὴν αὐτῶν εἰς βέβαιον κίνδυνον.

Εἰς μάτην δοκιμάζει τις νὰ παλαίσῃ κατὰ τῆς πανουργίας τῶν γυναικῶν τούτων, ἐπὶ τέλους ἐκὼν ἄκων δέον νὰ ὑποχωρήσῃ. Ἄλλως τε, ταχέως ὀλόκληρος ἡ οἰκογένεια ἐξαπατωμένη πείθεται ὅτι τῷ ὄντι ἡ φιλοστοργότης μήτηρ!! προθυμότης ἔκαμε τὰ δοκιμὰς τῆς, ἀλλ' ὑπὲρ τὸ μέτρον εἶδε νὰ ἐξεντληθῆται, καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέσον σωτηρίας ἐκτὸς τῆς τροφοῦ ἢ τῆς τεχνητῆς θηλάσεως!!!!

Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ματαία ἀποβαίνει πᾶσα παραιτέρω ἐξακολούθησις τῶν σωτηριῶν παραινέσεων. Τὸ μικρὸν ὄν, τὸ ὁποῖον προστατεύομεν κατὰ τῆς ἀσπλαγγνίας τῆς ἰδίας αὐτοῦ μητρὸς ἔσεται τὸ θῦμα τῆς ἀτυχοῦς ἡμῶν πάλης.

13) Ἐν ἡλικίᾳ ἄνω τῶν τριάκοντα πέντε ἐτῶν ἢ κάτω τῶν δέκα ὀκτώ, ἡ μήτηρ δὲν δύναται νὰ ἔξη τὰ ἀπαιτούμενα τῆς καλῆς τροφοῦ προσόντα, διότι εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ ἔξη ἐπαρκῆς γάλα εἰμὴ μόνον ἐπὶ δύο μέχρι τεσσάρων μηνῶν.

14) Ἡ ἐγκυμοσύνη, ὅταν λάβῃ χώραν διαρκούσης τῆς θηλάσεως, ἀποτελεῖ σπουδαίαν ἀντένδειξιν εἰς

τὴν θήλασιν, ἥτις δέον νὰ διακοπῇ χάριν τῆς ὑγιείας τῆς τε μητρὸς καὶ τοῦ θηλάζομένου βρέφους.

*
*
*

Ἡ θήλασις εἶνε ἀναμφιβόλως μεγάλη παραμυθία διὰ τὴν μητέρα, ἀλλ' ἀπαιτεῖ καὶ θυσίας οὐχὶ ὀλίγας καὶ πολλὴν στοργὴν καὶ ἀρροσίωσιν. Διὸ πρέπει ἡ μήτηρ ν' ἀφεθῆ ἔλευθερά νὰ ἀποφασίσῃ ἀφ' ἑαυτῆς νὰ θηλάξῃ τὸ τέκνον τῆς ἀνευ καταναγκασμοῦ τινος ἢ πίεσεως ἐκ μέρους τοῦ συζύγου τῆς ἢ τῶν περιστατοχούτων ταύτην συγγενῶν. Ἡ ἐπιβαλλομένη πρᾶξις ἢ δυσχερέστατα ἢ οὐδόλωσ προγκματοποιεῖται. Τοιοῦτη εἶνε ἡ ἀδυναμία τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὥστε ἀνυπέβλητα νὰ ἀπκντᾷ προσκόμματα κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς καταναγκαστικῶς ἐπιβαλλομένης ἐργασίας.

Ἡ μήτηρ εἰς ἣν ἡ θήλασις τρόπον τινὰ ἐπεβλήθη καταναγκαστικῶς, ἀντὶ νὰ περιβάλλῃ τὸ βρέφος διὰ λεπτομερῶν περιθάλψεων, ἀντὶ νὰ ἐπαγρυπνῇ ἐπ' αὐτοῦ, μετὰ τῆς τρυφεροτάτης στοργῆς, δὲν ἀργεῖ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ μικρὸν ὄχληρόν ὄν, τὸ ὁποῖον σκληρῶς ἀπορροφᾷ ἀπάσας τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς τῆς. Ἀμελούμενον δὲ καὶ ἐγκαταλειπόμενον ἀνευ τῶν ἀπαραιτήτων τῆς καθαριότητος περιποιήσεων, αἰωνίως ἐπὶ τῆς ράχως κατακεκλιμένον, τὸ δυστυχὲς βρέφος, δὲν ἀργεῖ νὰ ὑποκύβῃ καὶ καταβληθῆ ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ὕλεθριων συνεπειῶν τῆς ἀκουσίως θηλάσεως. Ὅταν δ' ἀποβαλλομένου τοῦ προσωπεῖου τῆς μητρὸς ληφθῇ πρόνοιά τις περὶ θηλάσεως αὐτοῦ διὰ τινος τροφῆς ἢ διὰ τῆς τεχνητῆς θηλάσεως, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶνε λίαν ἀργά· τὸ δύσμοιρον μικρὸν πλᾶσμα ὑφίσταται τὰς συνεπειὰς τῆς λίαν δυσιστάτου ἀθρεψίσεως ἢ τοῦ μαρασμοῦ. Ἡδύνατό τις ἴσως εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν ξηρὰν κλουμένην τροφὴν (nourice sèche) τὴν ἐπιφορτισμένην μόνον νὰ περιποιῆται καὶ ἐπιστατῆ εἰς τὰ τῆς καθαριότητος καὶ λοιπῶν περιθάλψεων τοῦ βρέφους, πλὴν τῆς θηλάσεως, ἥτις καὶ μόνη τότε ἀνήκει εἰς τὴν μητέρα.

Καὶ ὑπὸ τὰς συνθήκας τούτας ἀκόμη, αἵτινες κατ' ἐπιφάνειαν μόνον φαίνονται ἐπαρκεῖς, ἢ διὰ τῆς βίας θηλάζουσα μήτηρ, ἀποβίνει ἀθλίαν καὶ ἐλεεινὴν τροφόν.

Ἀπκντες οἱ ἀρχαῖοι βρεφιατροὶ μετὰ τῶν Jacquemier καὶ Delore, παρατηροῦσιν ὅτι καθὼς ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς συγκινήσεως τὸ στόμα ξηραίνεται, οὕτω καὶ τὸ γάλα τῆς ὑπὸ τῆς θλίψεως ἢ τοῦ βιαίου ἠθικοῦ καταναγκασμοῦ βασανιζομένης γυναικὸς, ἐξαντλεῖται καὶ ἀποξηραίνεται.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας πρὶν ἢ ὑποχρεώσωμεν διὰ τρόπου ἐπιβλητικοῦ τὰς νεαρὰς μητέρας νὰ θηλάζωσι τὰ τέκνα των διὰ τοῦ γάλακτος αὐτῶν, εἶνε προτιμότερον νὰ ἀπευθυνθῶμεν κατ' εὐθεῖαν πρὸς τοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο, καὶ πρὸ πάντων πρὸς τὰς πενθεράς, ὧν αἱ γνώμαι σκεδὸν πάν-

τοτε διηρημέται εὐρίσκονται. Ἡ μὲν μήτηρ τοῦ ἀνδρὸς ψηφίζει ὑπὲρ τῆς μητρικῆς θηλάσεως, ἐν ᾧ ἡ μήτηρ τῆς γυναικὸς κηδομένη τῆς ὑγιείας τῆς θυγατρὸς τῆς, πᾶσῃ δυνάμει ἀντιστρατεύεται κατὰ τῆς μητρικῆς θηλάσεως, ἀπείρους χιμαρικοὺς κινδύνους πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης τῆς, ἐπικλουμένη τὰς μεγαλητέρως δυσκολίας παρουσιάζει ἐπομένως ἡ μήτηρ τῆς λεχῶ· ὥστε ἐὰν ὑπερπηθήσωμεν τὴν δυσκολίαν ταύτην, τὰ πάντα βαίνουνσι κατ' εὐχὴν, εὐθύς ὀλόκληρος ἡ οἰκογένεια πείθεται εἰς τὰς τῆς ἐπιστήμης συμβουλὰς, αἵτινες ἐκπληροῦνται τότε ἀνευ τοῦ ἐλαχίστου δυσταγμοῦ. Καὶ διὰ τί ὄχι; μήπως ἡ μήτηρ δὲν ἐπιτυγχάνει πάντοτε νὰ πείσῃ τὴν θυγατέρα τῆς;

Ἐν ἐκντῆς περιπτώσει, ἡ μητρικὴ θήλασις ἐν κινδύνῳ τίθεται. Ἡ γυνὴ ὑποκύπτει, κατὰ τὸ φαινόμενον, εἰς τὸν πόθον τῆς πενθερᾶς ἢ τοῦ συζύγου, προσποιουμένη μάλιστα ὅτι ἀπέπταται καὶ αὕτη ὅπως καὶ ἐκεῖνοι, κατὰ βάλως ὅμως ἐπικρατεῖ ἢ ἐπίδρασις τῶν μητρικῶν συμβουλῶν καὶ ἐπομένως ἡ θήλασις ἐκτελεῖται καταναγκαστικῶς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπαρρησιάζομεν ὡς ὀλέθριον καὶ ἐπιβλαβὲς διὰ τὸ βρέφος.

Λ. Δ. ΧΡΙΣΤΟΒΙΤΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΕΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

ὑπὸ Μ. Κ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς γεωλογικῆς ἐρεῖνης τῶν τοῦ Αἰγαίου πελάγους νήσων, αὐταὶ μετὰ τῆς ἑλληνικῆς χερσονήσου καὶ τῆς Μ. Ἀσίας ἀπετέλουν ποτὲ στερεὰν συνεχῆ καὶ ἐκτεταμένην. Ἡ δοξασία λοιπὸν τῶν ἀρχαίων ὅτι ἡ νήσος Λέσβος ἦτον ἄλλοτε μετὰ τῆς Ἰδης ἠνωμένη, («οἱ δὲ καὶ τὴν Λέσβον τῆς Ἰδης ἀπερωγένει πεπιστεῖμασι». Στραβ. Ι. σ. 60) ἐπιβεβαιούται σήμερον ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης. Ἡ στερεὰ αὕτη ἤρξατο κατὰ μικρὸν διαμελιζομένη καὶ κατὰ τὰ τέλη τῆς πλειοκίνου ἐποχῆς ἐνεφανίσθη τὸ Αἶγαίον πέλαγος μετὰ τῶν πολλῶν αὐτοῦ νήσων. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν διαμελισμὸν τοῦτον ὁ φλοιὸς τῆς λεκάνης ταύτης δὲν ἔπαυσε στολιδούμενος καὶ πολλαχῶς περαιτέρω ἐξκλοιούμενος. Ἡ διηκενὴς δ' αὕτη κίνησις ἔχει ἄμεσον ἀποτέλεσμα τοὺς μεγάλους καὶ καταστρεπτικούς σεισμούς, τοὺς καλουμένους τεκτονικοὺς, ὧν ὧς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ταράσσεται ἡ Μ. Ἀσία μετὰ τῶν πλείστων νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ ἡ ΝΔ ἰδίως παραλίχ τῆς Πελοποννήσου.

Ἡ Μυτιλήνη λοιπὸν φαίνεται ὑποκειμένη κυρίως εἰς τεκτονικούς σεισμούς, καὶ καθὼς τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Ἑλλ. Χερσονήσου, ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ Ἰμβρος, ἡ Ρόδος, ἡ Κρήτη καὶ ἡ Χίος, εἶνε τόπος αὐτόσειστος· κατὰ πᾶσαν δὲ πιθανότητα τὸ ἐπίκεντρον τῶν σεισμῶν